

ranjene. Drevo takšno vendar krepko raste naprej, poganja močne šibe in obilno rodi. V Brežicah videl sem drevesa voščenkina, da so bila podobna votlim vrbam in utegnejo biti okoli 100 let stara.) Poletni izrastki so močni, volnasti, zeleno-rujavi; sadna očesa velika in volnasta, lesna pa debela in kratko k lesu stisnjena. —

Listi: so jako veliki, pokroglasti, na zgornji strani temno-zeleni, na spodnji svetlo-zeleni in tukaj volnasti, rob je izzobčan.

Listov pecelj: debel, srednje dolg in svetlo-zelen.

Cveti: se prikažejo sredi meseca aprila (pri nas pozneje od 20. aprila). Drevo ni za podstave drugim. Rodi zvečinoma le sleharno drugo leto, pa jako obilno (navadno tako, da treba veje podpirati). Cena tržna je 8—10 fl. za q, posamezno jabelko velja 4—6 kr.

Kolikor je meni znano, ne zvrže se ta sadež nikoli.

V knjigi Dürfeldovi „Obstkabinet“ je drevo izvrstno naslikano, da je kmalu spoznaš kot voščenko, slabše pa v časopisu „Obstgarten“, kjer ni izpoznavni.

Kmetovalcem in sploh sadjarjem pa svetujemo, naj se podvizajo, da svoje sadovnjake z voščenkami zasadijo, a ne s sortami, o katerih še nismo skusili, sodijo li za naše kraje ali ne.

Gospod V. Veršec na Bizeljskem nad Brežicami prodava prav lepe voščenske visokorašče po 40 kr., srednje-visoke pa po 30 kr.

Karl Valentinič,
posestnik v Laškem trgu.

Svetloba v hlevih.

Kakor človeku, tako je treba tudi živini svetlobe in zraka; ako čemo, da se razvija ter nam donaša koristi, za katere voljo jo redimo pri hiši, treba nam je, da skrbimo za oboje. Po zimi pa je v tem še najbolj treba naše skrbi.

Veliko jih misli, da je po zimi glavno toplota v hlevu, ali to ni po vsem resnica. Mrzlo seveda ne sme biti v hlevih, toda tako tudi ni treba, da je toplo v njih, da je zaduhlo, temno po hlevih. Kar se tiče svetlobe, treba je je v hlevu toliko, da najde človek brez težave v njih, če so tudi vrata zaprta, nered pri jaslih, pri privezah itd. Okna naj bodo torej v hlevih dovolj velika in snažna, da se lahko vidi skozi nje. Nikakor torej ne kaže, da so deske ali slama mesto šip v oknu.

Da ne postane v hlevu premrzlo, zato je že skrbeti ali naj se nikoli vsled tega ne zanemarja svetloba. O hudem mrazu je prav, da pustimo malo manj svetlobe v hlev, ali premalo je zato ne sme postati za živino. Vsled tega skrbi gospodar za to, da ni premalo oken v hlevu in da so na pravem mestu in kar je

tudi nekaj, v dobrem stanu. Okvirje naj se pritisne tedaj trdo v zidovje in šipe naj so vse cele; ne bilo bi dobro, če človek lahko dene roko med okvirje in pa med zid in istotako ni prav, če manjka šip ali le njih koscev, kajti skozi take luknje piha sapa in po zimi prihaja še mraz — oboje na škodo zdravja pri živini.

Solnce ne sme ravno živini v oči sijati, kajti to ji jemlje, kakor se pravi, oči; zato so okna v hlevu le tam na svojem mestu, kjer ne stoji živina z glavo proti oknu. Kjer stojé torej živali le v eni vrsti, tam naj bodo okna zadej, za živino in torej po stranéh vrat. Kjer pa stojé živali v dveh vrstah, tam naj bodo okna na sredi, tako, da oseva svetloba živali po zadnjih delih života.

Bele stene, torej večkrat pobeljene z vapnom, služijo tudi za svetlobo in kar ni brez vsega, za snago v hlevih. Pametni gospodarji zato ne opuščajo beljenja hlevov, vendar pa gledajo pri beljenju na to, da ne postane stena preveč bela pri glavah živine in to še posebej takrat, ako so okna zadej, pri vratih. V beli steni se namreč blešči svetloba, ki prihaja skozi okna in to je na kvar živini. V tacem slučaju se pusti stena pri jaslih malo bolj temna, kakor po drugih stranéh.

Gospodarji, ravnajte se potem in naj se vam ne zdi škoda skrbi in dela, ki ga je treba v tem za hleve in to skorej vse eno, ali imamo v njih goveda ali konje ali tudi drobnjad.

Sejmovi. Dne 13. februvarija v Gradci, na Bregu v Ptuji in v Šoštanji. Dne 14. febr. v Račah, v Sevnici, na Ponikvi, v Brežicah in v Žalcu. Dne 15. februvarija v Poličanah (za svinje). Dne 17. februvarija v Bučah, v Braslovčah v Podplatu in na Vidmu.

Dopisi.

Iz Središča. (Zidanje nove šole.) Kakor v Ljutomeru, tako se razmotavajo tudi pri nas razni predlogi o prostoru za zidanje nove šolske zgradbe. Že dolgo se je čutila potreba, da se nova šola postavi ali pa sedanja povekša, ker se je moral za en razred, zaradi pomanjkanja prostora v šolskem hramu najeti soba v zasebnem hramu, v katerem je tudi krčma. Ko se je v krajnem šolskem svetu posvetovalo o prostoru, na katerem naj bi se zidala nova šola, bili so vsi udje za to, naj se od gospé Kirbusove kupi posestvo tik stare šole in blizu cerkve ter samo kakih 10 metrov odaljeno od Središke meje, ter se naj na tem zemljišču postavi nova šola. Ta sklep je bil po volji vsem všolanim občinam. Toda to lepo in za šolo najprikladnejše posestvo je g. K. tako cenila, da se je udom, katere je kr. šolski svet izvolil, naj bi se za-nj pogajali, videlo predrago. Kaj zdaj sto-

riti? V sili se je sklenilo na Srediških „tratah“, ki so od cerkve in sedanje šole oddaljene 426 metrov, postaviti zgradbo za en razred in za učiteljska stanovanja, trije razredi pa naj bi ostali v starem šolskem poslopju; pri komisijonalnem pregledovanju pa je bil ta sklep s tremi glasovi večine proti štirim manjšini, ne da bil poprej krajni šolski svet svoje mnenje izrekel, spremenjen tako, da se vse šole zidajo na „tratah“ in staro poslopje pretvori v učiteljska stanovanja. Nerazumljivo je sicer to postopanje, a zapisnik se tako glasi. Zunanje občine se ve, da s tem sklepom niso mogle biti zadovoljne, kajti če ima njihova deca že zdaj 3—5 kilometrov do šole, imela bi potem pol kilometra dalje. Razen tega bilo bi to neprimerno za gg. učitelje, ki bi imeli hoda do šole in nazaj v svoja stanovanja četrte ure, deca pa do cerkve in nazaj v šolo ravno toliko. Tudi bi zidanje na močvirnih „tratah“ visoko stalo zaradi globokega temelja in potrebnega zavežanja. Vse te neprimlikke je slednjič odstranila Grabenska občina, ki je kupila Kirbusovo posestvo in za šolo darovala toliko prostora, kolikor se bode zahtevalo. Zdaj pa so tudi občine zadovoljne, ker je šolam dan prostor, kamor spadajo po pameti. Sicer so še nekateri posamezni možje, ki bi hoteli najrajši imeti šole na „tratah“, ali upajmo, da bodo tudi ti kmalu sprevideli, kaj je deci, gg. učiteljem in občinam na korist. Svojega lastnega haska pač pri takih stvaréh nihče ne sme iskati. Konečno še en nasvet. Ker je že kupljeno veliko posestvo in se daruje za šolske potrebe dovolj prostora, naj bi se mislilo o tej priliki še na to, da se pokličejo za dekliške šole šolske sestre. Velike važnosti je namreč, da so deške šole ločene od dekliških; naša šolska postava tudi to želi, kjer je mogoče to izpeljati.

Iz St. Jurja ob juž. žel. (Podružnica) sv. Cirila in Metoda je imela preteklo nedeljo svoj letošnji občni zbor pri „Cestnem Joži“. Razven domačih udov so prišli k zborovanju tudi odlični gospodje iz Celja in Kalobja. Podpredsednik Franc Pisanec, poštovan kmet in veliki posestnik v Bezovji otvoril zborovanje in navzočne blizo tako-le nagovori: Častita družba! Kmalu bo leto okoli, odkar je naša podružnica sv. Cirila in Metoda zadnjekrat zborovala. Takrat smo podružnici zbrali izvrstnega predsednika in voditelja društvu č. g. Ignacija Roma. Ali komaj izvoljen, bil je gospod od tukaj premeščen k Novi cerkvi; naša podružnica pa je ostala sirota — brez pravega načelnika. Gosp. Rom bil je, kakor sploh za vsako dobro, koristno podjetje, posebno pa še navdušen za to šolsko druščino; naj ga spremlja blagoslov božji pri njegovem dejanju, kjer koli ga bode vodil njegov poklic! Bodi mu čast in priznanje! Po obstoječih društvenih pravilih mi je kot pod-

predsedniku častna naloga voditi današnje zborovanje. Veseli me, da se Vas je zbralo tako lepo število, posebno, da so nas počastili s svojim pohodom odlični gospodje iz Celja in iz Kalobja. Prepričan sem, da Vas je vodila sem domoljubna nerodna zavest pod našim starim geslom: Vse za vero, dom, cesarja; kličem Vam vsem skupaj: Dobro došli! Slovenec, pomagaj si sam in pomagaj Ti bode Bog! Delajmo torej na podlagi svete vere za svoj narod z gorečnostjo, s katero sta nekdanj delala naša blagovestnika sv. Ciril in Metod! Njemu pa, ki nam daje pravice, zbirati in posvetovati se, Njemu, ki je sploh znan kot najboljši oče svojim podložnikom — presvitemu cesarju Francu Jožefu zakličimo: Slava! slava! slava! Navzočni so ta govor s priznanjem odobraval. Prebere se po tem zapisnik zadnjega zborovanja in odobri, isto tako se odobri tajnikovo in blagajnikovo poročilo ter se preide k volitvi novega odbora. Izvolijo se č. g. Janez Wolf, kaplan tukaj kot predsednik, g. Franc Pisanec, veleposestnik njegov namestnik, g. Janez Hren, posestnik v Hruševci kot blagajnik, g. Anton Rataj, veleposestnik v Bezevji, njegov namestnik, g. Jakob Žveglar posestnik v Rifniku, kot tajnik in g. Matija Kavčič, trgovec, njegov namestnik. Podružničnim zastopnikom k glavni skupščini so izvolili č. g. Alojzija Kreft, župnika na Kalobji. Pobralla se je še letnina, katera je na precejšnjo svoto narastla. Pogovarjali in posvetovali smo se še delj časa o gospodarstvu, o izobražbi na podlagi dobrih knjig in časopisov, ter se naposled razšli vsak na svoj kraj.

Iz Ormoža. („Svoji k svojim.“) Tako čitamo dan na dan v raznih slovenskih novinah. Pa se tudi tega načela držimo? Menim, da ne! To pa ni prav. Poglejmo si naše nasprotnike, kako se ogibljejo narodnega trgovca in narodnega obrtnika, ter odločno le svoje pristaše podpirajo. Tako bi morali tudi mi postopati, saj imamo tudi mi narodne obrtnike, ki pokažejo djansko pri volitvah, da se ne vstrašijo pritiska, ne žuganja nasprotnikov. In ti so v prvi vrsti gg. J. Seinkovič, usnjar, Miništorfer, pek in J. Potočnik, čevljar — vsi v Ormoži. Te moramo podpirati in s tem pokazati, da tudi mi čislamo obrtni stan, kateri je bil nam dosedaj najbolj nasproten. Posebno sedaj priporočamo gosp. Seinkoviča slovenskim kmetom in posestnikom, ko je čas klanja svinj, ker ima sedaj vsaki delo za krznarja. Poslušajte se tega gospoda, videli bode, da Vam bode izvrstno izdelal Vaše blago in po ceni.

Iz Spodnje Savinjske doline. (Bolezni.) V občini Velika Pirešica še osepnice ali kože niso nehale, vendar pa so se bolj proti rožni dolini pomaknile. Pretečeno leto je bolezen kaj hudo nadlegovala prebivalce naših planin. Najpoprej je davica pobirala otroke, potem je škr-

latnica obiskovala razne hiše in marsikatero nadepolno življenje ugasnila za vselej. A tej za petami je sledila grda in ostudna bolezen: koze, pa ni segala samo po nježni mladosti, ampak je iskala svoje žrtve tudi med odraslimi ljudmi, ter je mnogoteri rodbini vzela skrbnega reditelja in pridno mamico. Tudi nova bolezen, hripa, je poskusila, bi-li ne bilo za njo še kaj opraviti pri nas; toda hvala Bogu, z dolgim nosom jo je popihala kmalu v kraj. Županstvo ima pri teh boleznih največ opraviti. Vsaki teden mora poročati o stanju bolezni na c. kr. glavarstvo, in vsled tega od hiše do hiše bolenih preiskavati, kako kaj bolezen napreduje ali jenjuje, ter gledati, ukaze dajati, da ljudstvo na tanko spolnjuje naredbe predpisane pri kužnih boleznih. Da so pri tem velike sitnosti in da ljudje mislijo: le župan pa tajnik si vse te stroge naredbe vmišljujeta, to se lahko pri nas izve in poleg tega so še ljudje od nemčurske strani naščuvani za to.

Iz St. Janža na Drav. polji. (Ebensefeldsko strelišče.) Grajščina Ebensefeld ima od jeseni preteklega leta novega lastnika, blagorodnega gospoda Riharda Klamerja. Ta je zanesljivo voljan dotično svojo zemljo vojakom kot strelišče, svoj grad pa kot stanišče v najem dati. Cela okolica Ptujkega okraja je od vojakov veliko dobička imela, ker jim je vsakatero robo za dobro ceno prodala; zato pa je posestnikom pri njih odhodu prav miho bilo. Želi se, da možje iz Ptujke okolice brž ko brž v „Narodnem domu“ se snidejo v skupni razgovor o tej stvari; ako čitalnično načelstvo dan odloči, ima se vabilo tudi blagorodnemu gosp. grajščaku poslati; hajdi na delo, pomagajmo si, kar se da.

Rodoljub.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvo svitli cesar biva sedaj, ne na Dunaji, ampak v Budapešti. Le-ta je namreč „glavno in prestolno mesto“ za dežele, ki so pod „ogersko krono“, kakor je Dunaj za dežele avstrijske skupine. Svitli cesar biva vsled tega v časih v tem, v časih pa v unem mestu. — V drž. zboru ste sedaj po dve seji v vsacem tednu. Sedaj je v posvetovanji načrt postave, vsled katere naj pride nek red v verske občine judov. Doslej ga ni bilo v njih veliko. — Ni dvoma, da se le-ta načrt vzprejme v zboru, antisemiti pa vendar-le udrihnejo tudi v tem posvetovanji v časih prav trdo po judih. — Ni še jasno, ali in koliko se spremeni ministerstvo vsled česko-nemške sprave. Za liberalne Nemce pa cvete vidno pšenica in prej ali slej vzraste jim tudi — čvrsto zrnje. — Kar ima štajarska dežela konservativnih nemških poslancev v drž. zboru, vsi so v osrednjem klubu in v tem so samo nemški

poslanci in vsi tudi sedaj za versko šolo. Neka enaka postava je že tudi v posvetovanji „gospodske hiše“ drž. zbora. Bode-li pa kaj iz nje, to še ni gotovo. — Zadnje število Koroškega „Mira“ je obdržala gosposka sama za-se; nekaj besedi o dež. predsedniku se ji je v njem tako dopadlo. Enako godi se tudi po drugih krajih in slov. list ima vselej svojo težavo, če izpregovori kaj o gospôdi. Hvaliti je nima za kaj, graje pa nekje, če je tudi po vsem resnična, ne pustijo na dan. — Vrbsko jezero tik za Celovcem je zamrznilo. To se sicer ne izgodi vsako zimo. — Na Krasu se je doslej nasadilo že blizu 8 milj. sadik, sadijo pa najbolj bore in jelše in sicer na obeh krajih južne železnice. Bog daj rasti! — Tudi nova železnica se snuje, ki ima iti po Dolenjskem; ako se vresniči, bode iz nje gotovo za Kranjsko obilne koristi. — Na Primorji še nimajo učitelji plače, kakor po drugih deželah. Se ve, da jim zato primanjkuje učiteljev: vsak pač gre rajši tje, kjer se ležje živi. — Predsednik trgovinske zbornice v Gorici je baron Evgen Ritter, mož ni bojda nič prevelika sreča za tiste kraje. — Mestni zastop v Trstu sili tudi v slov. ljudske šole, ki še so v okolici mesta, italijanščino in če ni drugače, napravi ondi koj novo šolo za italijanščino. V mestne službe pa vzprejema najraje Lahe, ki so doma onkraj črno-rmenih soh. To so vam domoljubi v tem zastopu! — V Pulji se dela nova vojna ladija, kateri bode ime: Cesarica Elizabeta in dodela se menda že do spomladi. — Novi župan v Zagrebu, dr. Amroš še ni prevzel svoje službe, kajti ni še prišlo najvišje potrjenje in pravi se celo, da more biti še kje to ne pride. Kolikor je mogoče, bode ban že delal zoper župana. — Na novo gre govorica, da se ogerski minister Tisza umakne iz ministerstva ter pride na njegovo mesto grof Csaky. Le-ta je svak grofa Taaffeja in je torej govorica prav verjetna. Nam bila bi tista sprememba lahko prav.

Vunanje države. Kardinal Giuseppe Pecci, brat sv. Očeta, je umrl, v 82. letu svoje dobe. Njegovo ime je pri učenjakih na dobrem glasu. — O italijanskem kralji Umberto pravi minister Crispi, da pomeni pri vladi toliko, kolikor predsednik v kaki republiki. Ali je to naj hvala za kralja? — Na Francoskem imajo pa veliko „komedijo“. Republikanska vlada je zaprla princa Orleanskega, ker je prišel v Pariz pa bi vsled postave ne bil smel. Sedaj pa ne vejo, kaj bi z njim. Princ je namreč za to prišel na francoska tla, da bi ga vvrstili v vojake, ker je postal dovolj star za to. Ljudstvu se dopade to pri princi vladi pa ne. — Vrh te zadrege pa še je vlada v stiskah gledé denarja in misli vzeti 800 milj. posojila. Pri tem bode pač tudi republikancem težko hoditi še dalje s tako vlado. — Liberalcem še v Belgiji ni